

Pfv. V. 21. 451/2015/5.

A Kúria a dr. Baksa Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Dombi Viktor ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Budai Központi Kerületi Bíróságon 20.P/g.XI.22.584/2011. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.713/2014/6. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 nap alatt 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 401.900 (Négyszázegyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felek között 2009. október 15-én szállítási szerződés jött létre, amelyben az alperes megrendelt a felperestől 50+5 db rendőrségi lézeres mobil sebességmérő készüléket. Az 50 db készülék vételára 1.819.000 forint/db + ÁFA, az 5 db cserekészülék vételára pedig 909.500 forint/db + ÁFA volt. A készülékekre a felperes 37 havi jótállást vállalt. Késedelmes teljesítés esetére a késedelemmel érintett szerződéses mennyiség nettó ellenértéke 0,5 %-ának megfelelő mértékű napi kötbér, hibás teljesítés esetére a hiba bejelentésétől a kifogástalan minőségben történő leszállításig a késedelmi kötbérrel azonos mértékű kötbér, a felperes érdekkörében felmerülő okra visszavezethető nemteljesítés esetére pedig a szerződés megghiúsult részéhez tartozó nettó szerződéses vételár 20 %-ának megfelelő mértékű megghiúsulási kötbér fizetését kötötték ki.

A felperes az 50 db sebességmérő készüléket 2009. december 18-ig, az 5 db cserekészüléket pedig 2009. december 23-ig leszállította az alperesnek. Az alperes a vételárból 119.372.000 forintot megfizetett, 5.210.675 forint megfizetésére nem került sor.

Az átvételt követően az egyes készülékeknél hibák jelentkeznek, amelyek kijavítását a felperes 2010 márciusáig elvégezte.

A felperes keresetében 5.210.675 forint vételárhátralék és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes hibás teljesítésére hivatkozással árleszállítási, továbbá beszámítási kifogásként a kereseti követelés erejéig kötbér-, valamint vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti igényt érvényesített.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes a sebességmérő berendezéseket 2009 decemberében adta át az alperes részére. A gépek típushibáinak kiküszöbölésére azonban a beszerzett igazságügyi szakértői véleményekből kitűnően csak 2010 márciusában került sor, a szerződésszerű teljesítés tehát ez utóbbi időpontban következett be. A hibákat a kijavítás a szakértők megállapítása szerint maradéktalanul megszüntette, a készülékek 2010 márciusát követően megfelelően működtek, hibátlanok voltak. Árleszállításra ezért az alperes megalapozottan nem tarthat igényt. A készülékek típushibáit azonban a felperes csak az eredeti teljesítési határidőt túllépve, késedelmesen küszöbölte ki, így az alperes a szerződésben meghatározott mértékű késedelmi kötbér fizetésére jogosult. A kötbér összege pedig meghaladja a felperest megillető vételárhátralékot, ezért a keresetet el kellett utasítani. Azt ugyanakkor az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperes szerződésszegésével összefüggésben vagyoni és nem vagyoni kára keletkezett. A beszámítási kifogásként érvényesíteni kívánt kártérítési igény ezért nem volt megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az alperest 4.019.230 forint és járulékai megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes - az elsőfokú ítéletben kifejtettektől eltérően - 2009. december 18-án, illetőleg 23-án, tehát határidőben teljesített, szolgáltatása azonban a beszerzett szakértői vélemények értelmében hibás volt. Késedelmi kötbér fizetésére ezért az alperes nem tarthat igényt, a hibás teljesítés miatt a hibák bejelentésétől a kijavításig terjedő időre járó minőségi kötbér viszont megilleti. A kötbér összege a garanciális javítások időtartamát rögzítő átadás-átvételi jegyzőkönyvekből kitűnően összesen 1.191.445 forintot tesz ki. A kötbérkövetelés beszámítása folytán ezért a felperes 4.019.230 forint vételárhátralék megfizetésére tarthat igényt. Az árleszállítási és kártérítési igénye esetében a beszámítási kifogás elutasítását az alperes az elsőfokú ítélet indokolása elleni fellebbezés vagy csatlakozó fellebbezés előterjesztésével maga sem kifogásolta, így ebben a tekintetben a beszámítási kifogás teljesítésére a másodfokú eljárásban sem kerülhetett sor.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyása, másodlagosan pedig az eljárt bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 277. § (1) bekezdését, 285. §-át és 317. § (1) és (2) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (3) bekezdését.

Érvelése szerint a felperes a szerződésben oszthatatlan szolgáltatás nyújtását vállalta, így a kötbér alapjának a teljes vételárat kell tekinteni. A készülékek a beszerzett szakértői véleményekből kitűnően egyébként is típushibásak voltak, a hiba tehát valamennyi sebességmérő berendezést érintette. Álláspontja értelmében a felperes hibás teljesítése miatt 20 %-os mértékű árleszállítás is megilleti és a jelentős többletköltségei és presztízavesztesége miatt kártérítés fizetésére is igényt tarthat. Nem vagyoni kártérítési igénye kapcsán utalt a saját megrendelője, az ORFK Gazdasági Főigazgatósága 2010. április 15-én kelt levelére. Megjegyezte, hogy az a körülmény, hogy az elsőfokú ítélet indokolása ellen nem élt fellebbezéssel, a beszámítási kifogásának teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát nem zárja ki.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

Az eljárási szabályok megsértése a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében akkor adhat alapot a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatott az ügy érdemi elbírálására. Ez többek között akkor állapítható meg, ha az eljárási szabályok maradéktalan betartása az ügyben más érdemi döntés meghozatalát eredményezte volna. Ilyen lényeges eljárási szabálysértés azonban a per során nem történt.

A másodfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelése alapján állapította meg, hogy a felperes határidőben, de hibásan teljesített.

A felek közötti szerződésben a felperes a sebességmérő berendezések megfelelő minőségéért jótállást vállalt, és a hibátlan teljesítést kötbérrel is biztosították. Az alperes a hibás teljesítés

észlelését követően az öt megillető jótállási jogok közül elsőként - eljárásából kitűnően - a kijavítást választotta, a hibákat ugyanis a javítás érdekében jelezte a felperesnek. A kijavítás pedig a készülékek hibáit a per során szerzett igazságügyi szakértői véleményekből kitűnően maradéktalanul megszüntette; a sebességmérő berendezések 2010 márciusától kezdődően hibátlanok voltak.

Árleszállításra a kijavítás mellett a jogosult csupán kivételesen, akkor tarthat igényt, ha a szolgáltatásban a javítás elvégzése után is fennmarad olyan hiba, amely a rendeltetésszerű használatra való alkalmasságát, az élettartamát vagy az értékét csökkenti, illetve hátrányosan befolyásolja a küllemét, az esztétikai hatását. Emellett - elsősorban vállalkozási szerződések hibás teljesítése esetében - az is előfordulhat, hogy az elkészült műnek számos olyan hibája van, amelyek közül egyes hibák javíthatók, más hibák pedig gazdaságosan nem javíthatók, illetve esztétikai jellegűek. Ilyenkor is sor kerülhet arra, hogy a jogosult a javítható hibák miatt kijavítást kérjen, a többi hiba miatt pedig árleszállítást igényeljen. A szolgáltatás értéke és ellenértéke közötti egyensúly ugyanis ezekben a kivételes esetekben csak két jótállási, illetőleg szavatossági jog együttes gyakorlásával állítható helyre (1/2012. (VI.21.) PK vélemény 7. pont).

Ezek a feltételek azonban a perbeli esetben nem álltak fenn. A felperes által elvégzett kijavítás ugyanis teljes körűen megszüntette a sebességmérő berendezések hibáit, a javítás elvégzését követően hibák nem maradtak fenn. Árleszállításra ezért az alperes megalapozottan nem tarthat igényt.

A hibás teljesítés miatt a felperes a szállítási szerződésben a hiba bejelentésétől a kifogástalan minőségben történő leszállításig, tehát a kijavításig vagy a kicserélésig terjedő időszakra vállalta a szerződésben szintén kikötött késedelmi kötbérrel azonos mértékű kötbér megfizetését. A szerződő felek tehát - akárcsak a szerződésben szintén szereplő késedelmi és megghiúsulási kötbér esetében - nem a szerződés tárgyát képező valamennyi, hanem kizárólag a szerződésszegéssel érintett sebességmérő berendezések kapcsán írták elő a minőségi kötbér fizetésének kötelezettségét, vagyis a felperes szolgáltatását ebből a szempontból - a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel ellentétben - oszthatóvá tették. Nincs jelentősége a minőségi kötbér fizetése szempontjából annak sem, hogy a felmerült hibák típushibának minősülnek-e. A kötbér fizetése ugyanis a felperest a szerződés értelmében csak a részére bejelentett hibákkal kapcsolatban terhelte a bejelentéstől a kijavításig vagy kicserélésig terjedő időszakra. A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel jogszabálysértés nélkül határozta meg a garanciális javításokról készült okiratok alapján az alperest megillető

minőségi kötbér összegét.

Azt pedig az alperes a per során - az elsőfokú ítélet indokolásában helyesen kifejtetteknek megfelelően - nem bizonyította, hogy a felperes hibás teljesítésével ok-okozati összefüggésben vagyoni és nem vagyoni kára keletkezett. Ennek igazolására önmagában az ORFK-nak a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott levele sem alkalmas. Az alperessel szemben ugyanis a hibás teljesítés miatt saját megrendelője, az ORFK nem vitásan nem érvényesített semmilyen igényt.

A másodfokú bíróság mindezekre tekintettel a minőségi kötbér elszámolásával a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül kötelezte az alperes a hátralékos vételár megfizetésére.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles az állam javára, külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2016. február 25.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró